

HD

Hofteledsdysplasi (HD) er betegnelsen for en sygdom hvor lårbenhovedet og hofteskålen ikke passer sammen som de skal. Der opstår løshed i hofteledet, som kan udvikle sig til smertevoldende slidgigt. HD er en arvelig lidelse med såkaldt polygen nedarvning. Det betyder, at det er den samlede virkning af mange forskellige gener + det miljø hunden vokser op i, der afgør om den får HD. Arvbarheden for HD er ca. 0,25 eller 25 %. Det vil sige, at ca. en fjerdedel af forskellen mellem den bedste og den dårligste hund i en population skyldes arv. Resten skyldes miljømæssige påvirkninger som f.eks. fodring og motion. Jo bedre status de avlsdyr man vælger har, jo større er sandsynligheden for at deres afkom bliver HD-fri. Ud over hundens egen status, kan man hos nogle racer benytte et HD-indeks når man vælger avlsdyr. Indekset er et udtryk for en hunds forventede avlsværdi og inddrager også oplysninger om slægtingens HD-status. Læs evt. mere om HD-indeks på <http://www.dkk.dk/Hvad-er-HD-indeks>

Som udgangspunkt bør man ikke anvende hunde med HD grad D eller E i avl. Risikoen for at få afkom med HD vil statistisk set være stor, og på lang sigt vil det ikke være med til at forbedre racens HD-problemer. Der kan dog være situationer, hvor en opdrætter vurderer, at det alligevel kan forsvares. Det kan f.eks. være, at en hund med HD besidder andre egenskaber, der er meget vigtige at bevare i racen.

Det er opdrætterens ansvar at vurdere, om en hund med HD besidder så mange andre kvaliteter, at det kan forsvares at bruge den. Opdrætteren kan blive bedt om at begrunde sit valg, og DKK lægger vægt på, at brugen af hunde med HD i avl er noget der kan ske undtagelsesvis.

En hund med HD grad D eller E kan kun bruges i avl én gang. Såfremt hunden ønskes benyttet i avl igen, skal der foreligge en skriftlig evaluering af det første kuld, baseret på HD-fotografering af mindst halvdelen af kullet. Evalueringen skal indeholde en sammenfatning af HD-resultaterne, samt en beskrivelse af hvordan opdrætteren forventer, at hunden vil kunne bidrage positivt til racen. Evalueringen skal sendes til DKK's Sundhedsudvalg, der vurderer om det er hensigtsmæssig at trække et kuld mere på hunden. Evalueringsproceduren skal gentages forud for eventuelle efterfølgende kuld.

Vær opmærksom på, at du som opdrætter altid er ansvarlig i forhold til købeloven. Hvis en af de hvalpe, du har solgt, kommer til at lide af svær HD (grad E) inden 2 års alderen, har køberen ret til at ophæve købet, levere hunden tilbage og kræve hele købesummen retur. Hvis køberen ikke ønsker at levere hunden tilbage, kan vedkommende i stedet kræve et nedslag i købesummen, typisk på halvdelen.

AD

Albueledsdysplasi (AD) er en samlet betegnelse for flere forskellige lidelser i hundens albueled. Fælles for de forskellige lidelser er, at de giver anledning til slidgigt i albueledet og dermed smerter. AD er en arvelig sygdom med såkaldt polygen nedarvning. Det er den samlede virkning af mange forskellige gener + det miljø hunden vokser op i, der afgør om den får AD. Arvbarheden for AD er ca. 0,4 eller 40 %. Det vil sige, at ca. 40 % af forskellen mellem den bedste og den dårligste hund i en population skyldes arv – resten skyldes miljøet. Jo bedre status de avlsdyr man vælger har, jo større er sandsynligheden for at deres afkom bliver AD-fri.

Som udgangspunkt bør man ikke anvende hunde med AD grad 3 i avl. Risikoen for at få afkom med AD vil statistisk set være stor, og på lang sigt vil det ikke være med til at forbedre racens AD-problemer. Der kan dog være situationer, hvor en opdrætter vurderer, at det alligevel kan forsvares. Det kan f.eks. være, at en hund med AD besidder andre egenskaber, der er meget vigtige at bevare i racen.

Det er opdrætterens ansvar at vurdere, om en hund med AD besidder så mange andre kvaliteter, at det kan forsvares at bruge den. Opdrætteren kan blive bedt om at begrunde sit valg, og DKK lægger vægt på, at brugen af hunde med AD i avl er noget der kan ske undtagelsesvis.

En hund med AD grad 3 kan kun bruges i avl én gang. Såfremt hunden ønskes benyttet i avl igen, skal der foreligge en skriftlig evaluering af det første kuld, baseret på AD-fotografering af mindst halvdelen af kullet. Evalueringen skal indeholde en sammenfatning af AD-resultaterne, samt en beskrivelse af hvordan opdrætteren forventer, at hunden vil kunne bidrage positivt til racen. Evalueringen skal sendes til DKK's Sundhedsudvalg, der vurderer om det er hensigtsmæssig at trække et kuld mere på hunden. Evalueringsproceduren skal gentages forud for eventuelle efterfølgende kuld.

Vær opmærksom på, at du som opdrætter altid er ansvarlig i forhold til købeloven. Hvis en af de hvalpe, du har solgt, kommer til at lide af svær AD (grad 3) inden 2 års alderen, har køberen ret til at ophæve købet, levere hunden tilbage og kræve hele købesummen retur. Hvis køberen ikke ønsker at levere hunden tilbage, kan vedkommende i stedet kræve et nedslag i købesummen, typisk på halvdelen.